

1	2	3
4. Власні кошти	1. Проведення капітального ремонту законсервованих і малодебітних свердловин (переведення на інші горизонти, кислотна обробка). 2. Буріння додаткових експлуатаційних свердловин на існуючих родовищах. 3. Модернізація ОВФ	1. Збільшення обсягів видобутку газу. 2. Зменшення енергетичної залежності держави від імпорту енергоносіїв. 3. Зменшення можливості аварійних ситуацій під час виробничого процесу
5. Бюджетні кошти	1. Дорозвідка існуючих родовищ за новими технологіями. 2. Реконструкція газотранспортної системи	1. Нарощування сировинної бази. 2. Збільшення обсягів видобутку газу та нафти
6. Кредитні ресурси	1. Забурка двох стволів на існуючих свердловинах. 2. Впровадження горизонтального буріння на виснажених родовищах	1. Отримання додаткового припливу газу на виснажених родовищах. 2. Видобуток газу з більшої площі без додаткового буріння

Таким чином, урахувавши стратегічне значення нафтогазової галузі для господарства держави, проблеми ресурсозалежності України, в даному науковому дослідженні автором було визначено пріоритетні напрями залучення інвестицій підприємств НГК у контексті нафтогазової безпеки держави.

У подальших дослідженнях автор планує зосередити увагу на аналізі економічної ефективності запровадження цих напрямів залучення інвестицій у підприємства НГК.

Наук. керівн. Іпполітова І. Я.

Література: 1. Бурлака Г. В. Нафтопереробна промисловість України: стан і перспективи / Г. В. Бурлака // Економіка України. – 2000. – № 7. – С. 19–24. 2. Іванух Р. А. Стратегічні Проблеми розвитку нафтогазового комплексу України / Р. А. Іванух // Регіональна економіка. – 2010. – № 2. – С. 16–25. 3. Краснюк М. Т. Досвід та проблеми іноземного інвестування у нафтогазовий комплекс України / М. Т. Краснюк // Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції "Теорія управління: стан та перспективи". – К. : КНЕУ, НТУУ "КПІ". – 2000. – С. 100–111. 4. Крюков В. А. Кто в "нефтяном доме" хозяин? / В. А. Крюков // Эко. – 2002. – № 2. – С. 69–75. 5. Сучасна нафтопереробна промисловість України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/>. 6. Про Національну програму "Нафта і газ України до 2010 року" Постанова від 21.06.2001 р. № 665 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. 7. Видобуток сланцевого газу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://life.pravda.com.ua>.

Попова А. В.

УДК 005.591.6:005.21

Студент 4 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ

ВИБІР ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ З МЕТОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Проаналізовано основні аспекти вибору та впровадження інноваційної стратегії, спрямованої на організаційно-технічний розвиток підприємства. Розглянуто проблеми вибору стратегій, показники та резерви підприємства, які дозволяють оцінити його стан для впровадження інноваційних заходів.

Аннотация. Проанализированы основные аспекты выбора и внедрения инновационной стратегии, направленной на организационно-техническое развитие предприятия. Рассмотрены проблемы выбора стратегий, показатели и резервы предприятия, которые позволяют оценить его состояние для внедрения инновационных мероприятий.

Annotation. The main aspects of the selection and implementation of innovative strategies aimed at organizational and technical development of a company are analyzed. The problems of choosing the strategies, indexes and reserves of an enterprise allowing to assess its condition for innovative activities are studied.

Ключові слова: інновація, розвиток підприємства, організаційно-технологічні характеристики підприємства.

Сучасні умови господарювання характеризуються суттєвим підвищенням ступеня мінливості технологій, що зумовлює скорочення термінів запуску у виробництво нової продукції, прискоренням виробничих процесів, потребу у випуску конкурентоспроможних виробів відповідно до вимог споживачів, досягаючи високої якості при зниженні витрат. Актуальності набуває необхідність вибору та впровадження інноваційних стратегій на підприємстві, які приймаються з об'єктивними вимогами для забезпечення його організаційно-технічного розвитку.

Дослідженням теоретичних та практичних аспектів упровадження інновацій, спрямованих на підвищення організаційно-технічного розвитку підприємства, займалися такі вчені, як: Варавя Л. М., Гриньов А. В., Гриньова М. А., Кизим М. О., Малярець Л. М., Назарова Г. В., Пономаренко В. С., Федуллова Л. Н., Ястремська О. М. [1 – 7].

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування необхідності вибору інноваційної стратегії, спрямованої на організаційно-технічний розвиток підприємства.

Різноманітні зміни зовнішнього середовища постійно створюють як можливості, так і загрози для стабільного функціонування підприємства. Це пояснюється відкритістю даної соціально-економічної системи, потрапляючи під вплив різноманітних чинників зовнішнього середовища, постійно змінює свій якісний стан, і в результаті відбувається розвиток складної соціально-економічної системи. У загальному сенсі під розвитком підприємства розуміється спрямований процес зміни його якісного стану, що супроводжується перетворенням його внутрішніх і зовнішніх зв'язків, забезпечує єдність досягнення стійкості та адаптивності підприємства відповідно до вимог зовнішнього середовища і таким чином забезпечуючи його життєздатність на максимально тривалій період часу [4].

Зростання ефективності виробництва зумовлює ряд чинників, де технічний розвиток виступає головним та безпосереднім, він визначає динамічну основу розвитку підприємства, а організаційний розвиток забезпечує реалізацію створених технічно-потенційних можливостей інтенсифікації виробничо-трудова процесів, тобто веде до зміни форми процесу розвитку.

Проте в умовах зростання темпів ринкових змін, вимог споживачів, посилення конкурентної боротьби успіх підприємства залежатиме від того, наскільки цілеспрямовано та ефективно використовуються новітні досягнення науки і техніки, які є першоджерелами розвитку продуктивних сил, настільки успішніше вирішуються пріоритетні соціальні завдання життєдіяльності суспільства.

Отже, головним завданням підвищення організаційно-технічного розвитку підприємства, що лежить в основі ефективності його діяльності є прискорення процесів створення і впровадження у виробництво нової техніки та технологій, підвищення ефективності підготовки виробництва до освоєння нових видів продукції. Вибір необхідної інноваційної стратегії для підприємства пов'язана з практичним аспектом упровадження самої інновації. Аналізуючи підходи до трактування даного поняття, під інновацією розуміється процес практичного використання ідей і винаходів, що приводить до створення кращих за своїми властивостями виробів, технологій [7].

Основними показниками, що дозволяють оцінити стан організаційно-технічної підготовки підприємства для впровадження інноваційних заходів є визначеність проблем техніко-технологічного розвитку підприємства; стадія засвоєння технологій; тип домінуючого виробничого процесу; ступінь оновлення продукції, яка випускається підприємством; ступінь кваліфікованості та мобільності персоналу; конструкторські та технологічні резерви; тривалість і структура циклу підготовки виробництва; ступінь паралелі та безперервності процесів створення нової техніки; ступінь централізації робіт і показники спеціалізації підрозділів; рівень організації підготовки виробництва.

Резервами вдосконалення підготовки виробництва до впровадження інновації є невикористані можливості подальшого скорочення термінів і витрат на застосування нової технології, підвищення якості та ефективності створюваної техніки, впровадження систем автоматизації виробництва.

У свою чергу стратегії інноваційної діяльності доцільно розглядати як сукупність певних дій з вирішення питань щодо вибору об'єкта інновацій за його характеристиками рівня новизни та ефективності; доцільності вкладання коштів; вибору методів; обґрунтування вибору темпів, обсягів, джерел інвестування інновацій.

У науково-дослідних джерелах виділяють три основні види інноваційних стратегій: наступальна, імітаційна та захисна.

У таблиці автор здійснив аналіз кожної із виду інноваційних стратегій, обґрунтувавши вибір окремого виду інноваційної стратегії залежно від типу підприємства та сформулював наслідки впливу обраного виду інноваційної стратегії на організаційно-технічний розвиток підприємства.

Умови використання інноваційних стратегій

Назва стратегії	Зміст	Тип підприємства, що застосує даний вид інноваційної стратегії	Результат
Наступальна	Створення конкурентної переваги та завоювання більшої частки ринку шляхом витіснення конкурентів	Віоленти – великі компанії з масовим виробництвом, розвинутою інфраструктурою і значною науково-дослідною базою. Віоленти володіють високим інноваційним потенціалом, що дозволяє їм завдяки наявності вільних фінансових коштів, наукових розробок та матеріально-технічних засобів, з одного боку, розробити нововведення, а з іншого боку, освоїти у виробництві і здійснити його комерціалізацію. В інноваційній сфері віоленти можуть виступати в ролі новатора та інноватора	Розробка нових технологічних рішень у формі проникнення на ринок або диверсифікації. Створення адекватної системи управління, висока мобільність та зростання взаємозв'язку між організаційними підрозділами підприємства. Можливе введення нової організаційної структури
Імітаційна	Використання випущених на ринок інновацій інших підприємств з деяким вдосконаленням та модернізацією	Комутанти – дрібні компанії, для яких характерна стратегія наслідування. Їх роль полягає в сприянні дифузії інновацій. Їх діяльність в основному пов'язана з виробництвом легальних копій продуктів відомих компаній, а також надання послуг з післяпродажного сервісу інноваційних продуктів	Модифікація, технічних характеристик та технологічних процесів на підприємстві, модернізація форм організації виробництва та управління, приводячи їх відповідно до вимог сучасного середовища
Захисна	Збереження існуючої частки ринку та обсягів виробництва, а також стабілізація діяльності підприємства	Характерна як для великих, так і для дрібних підприємств. У випадку великих підприємств це зумовлене стабільною часткою на галузевому ринку, достатнім рівнем технології виробництва, кваліфікованим персоналом. Тобто фактично даному підприємству просто немає необхідності займатися науково-технічними розробками, щоб виділитися серед конкурентів, а більш важливо утримати існуючі позиції. Для дрібних підприємств, що підтримують норму прибутку за рахунок низьких витрат виробництва	Для великих підприємств: утримання існуючого стану організаційно-технічного розвитку підприємства, що зумовлено метою оптимізувати співвідношення "затрати-результат" в інноваційному процесі. Для дрібних підприємств: розвиток окремих технічних показників та організаційних рішень за рахунок застосування приватних технічних пропозицій як запропонованих у самій компанії, так і (частіше) отриманих ззовні

Отже, великим компаніям з масовим виробництвом та розвинутою інфраструктурою слід використовувати наступальну інноваційну стратегію, а дрібним підприємствам – імітаційну. Захисна інноваційна стратегія характерна як для великих, так і для дрібних підприємств.

Підґрунтям для організаційно-технічного розвитку підприємства є інноваційні процеси, що здатні забезпечувати його конкурентоспроможність. Інноваційна стратегія є одним із основних засобів досягнення цілей підприємства в умовах високого рівня невизначеності очікуваних результатів, інвестиційних ризиків проєктів.

Напрямом подальших досліджень, на які буде спрямовано увагу автора, є пошук та аналіз інноваційних можливостей підприємства.

Наук. керівн. Іпполітова І. Я.

Література: 1. Варавя Л. М. Обґрунтування оцінки впливу організаційно-технічного рівня виробництва: / Л. М. Варавя // Вісник Криворізького технічного університету. – 2007. – № 7. – С. 42–45. 2. Гриньов А. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління.

/ А. В. Гриньов – Х. : ХНЕУ, 2003. – 308 с. 3. Гриньова М. А. Роль науково-технологічного прогнозування в інноваційному розвитку підприємства машинобудування : [монографія] / М. А. Гриньова. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2008. – 137 с. 4. Назарова Г. В. Управління розвитком діяльності промислових підприємств / Г. В. Назарова. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 239 с. 5. Пономаренко В. С. Стратегічне управління розвитком підприємства : навч. посібн. / В. С. Пономаренко, О. І. Пушкар, О. М. Тридід. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2002. – 640 с. 6. Федулова Л. Н. Перспективи інноваційно-технологічного розвитку промисловості України / Л. Н. Федулова // Економіка України. – 2008. – № 7. – С. 24–36. 7. Ястремська О. М. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства / О. М. Ястремська. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 392 с.

УДК 658.155

Галушка О. Р.

Магістр 2 року навчання
факультету економіки і права ХНЕУ

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто наукові основи сутності управління формуванням прибутку, визначено його мету, основні функції, а також напрями оцінювання ефективності діяльності підприємств щодо його формування. Розроблено структурно-логічну схему управління формуванням прибутку підприємства.

Аннотация. Рассмотрены научные основы сущности управления формированием прибыли, определены его цели, основные функции, а также направления оценки эффективности деятельности предприятий по его формированию. Разработана структурно-логическая схема управления формированием прибыли предприятия.

Annotation. The scientific bases of the essence of income forming management, its aim, basic functions, and also directions of evaluating the efficiency of enterprises' activity in relation to its formation are considered. The structural and logical scheme of income forming management at an enterprise has been worked out.

Ключові слова: управління, формування прибутку, підприємство, структурно-логічна схема, функції управління, ефективність діяльності.

Запровадження ринкових відносин в Україні здійснювалось в умовах переорієнтації господарських зв'язків підприємств, відсутності управлінського досвіду роботи в ринковому середовищі, недостатнього розвитку ринків та їхньої інфраструктури, що призводило до виникнення кризових явищ на макро-, мезо-, мікро- і субмікрорівнях [1]. За таких умов значного поширення на підприємствах набула криза прибутковості.

За умов розвитку ринкових відносин різні напрями фінансово-господарської діяльності підприємств будь-якої форми власності, які пов'язані як з поточною діяльністю, так із вирішенням задач тактичного та стратегічного менеджменту, насамперед, пов'язані з раціональним формуванням та перерозподілом фінансових ресурсів з метою досягнення визначених фінансових результатів. При цьому, враховуючи різні аспекти та горизонти планування діяльності підприємства, найважливішим є процес управління прибутком як процес дослідження і прийняття управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування, розподілу і використання на підприємстві [2].

З'ясуванню сутності й природи прибутку значну увагу приділяли представники зарубіжної економічної та фінансової науки. Внесок у дослідження зазначеної проблеми зробили такі вчені: Д. Гелбрейт, Ф. Найт, Дж. Робінсон, Е. Сайке, П. Самуельсон, Р. Харрод, Е. Чемберлін, Й. Шумпер та ін. Значну увагу питанням формування та використання прибутку підприємств приділено в працях таких вітчизняних учених-економістів, як: Бланк І. О., Білик М. Д., Баранцева С. М., Кірейців Г. Г., Мішина С. В., Худа В. В. та ін.

Значну увагу дослідженню проблеми економічного аналізу фінансових результатів і сутності прибутку приділяють провідні українські вчені-економісти, такі, як: Бутинець Ф. Ф., Верига Ю. А., Голов С. Ф., Ткаченко Н. М., Лишиленко О. В. та Швець В. Г. [3 – 8]. Ці дослідники під прибутком розуміють джерело господарських засобів і відповідних резервів, збільшення капіталу внаслідок діяльності та фінансовий результат [9].